

Beskrivning av projektet 2023

Projekttitel

Betydelsen av levnadsförhållanden och halsa i medelåldern för ett gott och aktivt åldrande: Silver MONICA studien

Sammanfattning

Detta projekt undersöker hur socioekonomiska och kardiovaskulära faktorer i medelåldern (50–64 år) och senare kardiovaskulära händelser har betydelse för ett aktivt liv i mycket hög ålder (>80 år). Deltagare från norra Sveriges MONICA studie (MONItoring of Trends and Determinants of Cardiovascular Disease) har följts upp med det protokoll som tillämpas av GERDA studien (GERontologisk Regionala DATabasen).

Det finns begränsad kunskap om effekterna av och trender för socioekonomiska och kardiovaskulära faktorer och incidens av hjärt- och kärlsjukdomar i medelåldern för utveckling av fysiska och psykiska sjukdomar bland mycket gamla människor.

Individer från MONICA studien som har screenats minst två gånger under 1990 talet och uppnått en ålder av 80 år eller mer inbjöds under åren 2016 till 2019 till en uppföljande undersökning. Detta genomfördes vid ett hembesök då ett omfattande frågeformulär gick igenom och multipla tester genomfördes. Sammanlagt 1595 personer deltog under 90-talet och 889 var i livet vid studiens början. Av dessa deltog 541 personer i vår studie. Den färdiga databasen innehåller extensiva data från 1990 talet och från uppföljningen 2016-19. Det finns dessutom en biobank med sparade blodprover från baslinjen och från återundersökningen.

Demensdiagnos bland det 1595 möjliga deltagarna har undersökts och efter noggranna journalstudier har geriatrisk expertis fastställt att 119 av 796 döda innan återundersökningen hade demens och att 175 av de 541 undersökta hade demens.

Tack vare tidigare bidrag från fonden har vi analyserat en biokemisk markör för överdrivet alkoholbruk (PEth) i prover från 1999, och **14% (!!)** har nivåer 0.1 eller högre vilket anses ange skadligt bruk.

Vi vill nu analysera dels om dessa tecken på alkoholintag i medelåldern associerar med utveckling av demens, dels hur utbrett skadligt alkoholbruk är bland de allra äldsta. Detta genom att analysera nivån av PEth i prover från de 541 deltagarna i återundersökningen. Detta är en unik möjlighet att studera förekomsten och effekten av skadligt alkoholbruk under ett långt livsspann.

Umeå

Stefan Söderberg